

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

**НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА
«ТЕОРІЯ СУДОВИХ ДОКАЗІВ»**

**«КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ДОКАЗУВАННЯ,
ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ПІЗНАННЯ»**

ПЛАН ЛЕКЦІЇ

1. Кримінально-процесуальне доказування як різновид пізнавальної діяльності.
2. Предмет, межі та суб'єкти доказування.
3. Процес доказування.
4. Процесуальні гарантії в доказуванні.

Література:

1. Белкин А. Р. Теория доказывания : [науч. - метод. пособ.] / Белкин А. Р. – М. : НОРМА, 1999. – 418 с.
2. Грошевий Ю. М. Докази і доказування у кримінальному процесі : [наук.- практ. посіб.] / Ю. М. Грошевий, С. М. Стахівський. – 2-е вид., стереот. – К. : КНТ, 2007. – 270 с.
3. Коваленко Є. Г. Наукові засади кримінально-процесуального доказування : монографія / Коваленко Є. Г. – К. : ЮрІнком Інтер, 2011. – 444с.
4. Кримінальний процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, А. Р. Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.
5. Кримінальний процес [текст] : підручник. / За заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 544 с.
6. Лобойко Л. М. Кримінальний процес : Підручник / Лобойко Л. М. – К. : Істина, 2014. – 432 с.
7. Шейфер С. А. Доказательства и доказывание по уголовным делам: проблемы теории и правового регулирования: монография / Шейфер С. А. – М. : Норма, 2009. – 239 с.

1. Кримінально-процесуальне доказування як різновид пізнавальної діяльності.

За природою кримінально-процесуальне доказування є пізнавальною діяльністю, наслідком здійснення якої є формування суб'єктивного образу об'єктивної дійсності про подію минулого, а за характером являє собою складноструктуровану діяльність і має розглядатися:

1) як встановлення та дослідження обставин кримінального провадження, що входять до предмета доказування (ст.91 КПК), тобто діяльність відповідних державних органів і учасників процесу по збиранню (формуванню), перевірці й оцінці доказів, з одного боку;

2) як логічне формулювання та обґрунтування певної тези, висновків у процесуальних рішеннях по кримінальному провадженню

ВИДИ ДОКАЗУВАННЯ

```
graph TD; A[ВИДИ ДОКАЗУВАННЯ] --> B[ДОСЛІДЖЕННЯ ОБСТАВИН ПРОВАДЖЕННЯ]; A --> C[ЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС];
```

ДОСЛІДЖЕННЯ
ОБСТАВИН
ПРОВАДЖЕННЯ

ЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС

ПОНЯТТЯ ДОКАЗУВАННЯ В НАУЦІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Л.Д. Удалова

доказування в кримінальному процесі – це здійснювана у встановленому законом порядку діяльність із збирання, перевірки та оцінки доказів та їх процесуальних джерел, а також формулювання на цій основі певних тез і наведення аргументів для їх обґрунтування

Л.М. Лобойко

кримінально-процесуальне доказування – це здійснювана в правових і логічних формах частина кримінально-процесуальної діяльності, що полягає у висуванні можливих версій щодо системи юридично значущих обставин, у збиранні, перевірці та оцінці доказів за цими версіями, а також в обґрунтуванні достовірного висновку про доведеність вини особи та його подальше обстоювання у судових стадіях процесу

Є.Г. Коваленко

доказування – формування, перевірка та оцінка доказів та їх процесуальних джерел, обґрунтування висновків з метою встановлення об'єктивної істини і прийняття на її основі правильного, законного і справедливого рішення.

**КРИМІНАЛЬНО-
ПРАВОВЕ ЗНАЧЕННЯ
ДОКАЗУВАННЯ**

тільки завдяки доказуванню
можна встановити, чи мало
місце кримінальне
правопорушення і якою є
його кваліфікація

доказування забезпечує
реалізацію такої
кримінально-правової
категорії, як кримінальна
відповідальність

КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ

```
graph TD; A[КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ЗНАЧЕННЯ ДОКАЗУВАННЯ] --- B[правильне здійснення дає змогу забезпечити реалізацію прав і законних інтересів всіх учасників кримінального процесу]; A --- C[всі питання, які виникають під час провадження можна вирішити лише на підставі достовірно встановлених у ході доказування обставин]; A --- D[участь заінтересованих суб'єктів у доказуванні є гарантією реалізації принципів кримінального процесу]; A --- E[докази є підставою для прийняття всіх процесуальних рішень у кримінальному провадженні];
```

правильне здійснення дає змогу забезпечити реалізацію прав і законних інтересів всіх учасників кримінального процесу

всі питання, які виникають під час провадження можна вирішити лише на підставі достовірно встановлених у ході доказування обставин

участь заінтересованих суб'єктів у доказуванні є гарантією реалізації принципів кримінального процесу

докази є підставою для прийняття всіх процесуальних рішень у кримінальному провадженні

2. Предмет, межі та суб'єкти доказування.

ПОНЯТТЯ СУБ'ЄКТІВ ДОКАЗУВАННЯ В НАУЦІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

В.М. Тертишник
С.В. Слинько

Суб'єкти доказування – це ті учасники кримінального процесу, на яких покладається обов'язок встановлення об'єктивної істини

Г.Ф. Горський
Л.Д. Кокорева
П.С. Елькінд

Суб'єкти доказування – посадові особи та органи, на яких покладено збирання, перевірку, оцінку доказів і обґрунтування рішень, до яких вони приходять в ході кримінально - процесуального доказування, а також інших осіб, які беруть участь в цій діяльності.

В.Д.Арсеньєв
СУБ'ЄКТИ ДОКАЗУВАННЯ

органи та особи, відповідальні за провадження

учасники кримінального процесу, які мають в ньому юридичний інтерес
чи які представляють інтереси інших учасників процесу, а також
громадських організацій

особи, які є джерелами відомостей про факти

особи, які залучаються до участі в збиранні і перевірці доказів для
виконання різних додаткових дій (секретар судового засідання,
перекладач тощо)

особи, які не займають певного процесуального становища при
провадженні, але які мають право чи несуть обов'язок по поданню
наявних у них предметів і документів

СУБ'ЄКТИ ДОКАЗУВАННЯ

державні органи і посадові особи, на яких покладено обов'язок здійснювати доказування (суд, слідчий суддя, прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий, оперативні підрозділи)

особи, які вправі брати участь в процесі доказування (підозрюваний, обвинувачений, законний представник підозрюваного та обвинуваченого, потерпілий і його представник, захисник)

3. Процес доказування

Ф.Н.Фаткуллін
ДОКАЗУВАННЯ

1. Побудова (висування) і динамічний розвиток версій у кримінальному провадженні.

2. Збирання доказів доказової інформації.

3. Дослідження доказів – виражається у їх вивченні, аналізі, співставленні з іншими матеріалами провадження.

4. Перевірка доказів.

5. Оцінка доказів.

**ЕЛЕМЕНТИ ПРОЦЕСУ
ДОКАЗУВАННЯ**

ЗБИРАННЯ ДОКАЗІВ

ПЕРЕВІРКА ДОКАЗІВ

ОЦІНКА ДОКАЗІВ

4. Процесуальні гарантії в доказуванні.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

